

Téma : ČINENIE KOŽE

Činenie kože

- Činenie je dej, pri ktorom sa **rozmočená koža chemicky konzervuje stabilizáciou uvoľnených kožných vlákien**.

- Existuje viacero spôsobov činenia. Platí však zásada, že výber činiacej metódy ovplyvňuje mechanicko-fyzikálne vlastnosti kože.

1/ Činenie kamencem (rýchle, odolné proti chybám, kože sú mäkké, ale neodolávajú vode)

2/ Činenie tukom (veľmi jemné a mäkké kože)

3/ Činenie mozgom (celkom rýchle, ale musí sa tomu človek dosť venovať; kože sú odolné a môžu byť aj pomerne mäkké)

4/ Činenie zákvasom

5/ Činenie trieslovinami

Dva hlavné spôsoby činenia koží, ktoré sa považujú za dostupné a dostatočne „prírodné“ je „činenie mozgom a činenie kôrou stromov (trieslovinami).

- **Po činení mozgom** (v mnohých zdrojoch uvádzané ako indiánsky spôsob činenia) je výsledkom **zamatovo jemná, porózna a hlavne savá koža**. Koža vyčinená **kôrou stromov** je tvrdšia a má vodoodpuďujúce kvality. Dokonca sa dá spracovať **až na vodotesnú**. Zatiaľ čo činenie mozgom je veľmi, veľmi stará metóda, činenie kôrou stromov je chemicky zložitejší proces, ktorý sa vyvinul až so vznikom rozvinutejšej civilizácie.

- Na činenie mozgom potrebujete **celý mozog zvierat'a**. Tvrdí sa, že každé zviera má práve dosť mozgu na vyčinenie vlastnej kože. Mozog pracuje tak, že strhne v koži glycerín, čím koža zmäkne a zplyšovanie, stane sa silnejšou a získa hubovitou štruktúru. Mozog povarte cca **15 minút** a následne ho vtrite do kože. Kašu rozriedte vývarom v ktorom bol mozog, aby sa lepšie do kože vstrebal. Niektoré zdroje uvádzajú, že sa k mozgu pridával aj kúsok pečene.

- **Na činenie trieslovinami** (tanínmi) sa používala hlavne **kôra dubu, smreku a brezy**. Do vody vložíte nalámanú kôru(najviac trieslovín má kôra na jar a používa sa kôra čerstvo padnutých stromov keďže taníny sa z kôry časom vyplavujú) a necháte niekoľko týždňov lúhovať. Pokiaľ môžete zmes variť, pripravíte vhodný vývar za pár hodín. Kôru potom vyberte a dajte ju opäť lúhovať do novej vody. Takto vznikne slabší roztok. Opakujte ešte **párkrát (slabšie kože – 3 nálevy, silnejšie – 6 nálevov)**. Takto si pripravíte nálevy od najsilnejšieho po najslabší (najslabší, posledný, treba nechať kôru lúhovať aj niekoľko mesiacov). Je dôležité, aby ste kožu začali činiť v

najslabšom, postupne až po najsilnejší. Kožu nechávame v každom náleve **aj jeden mesiac a párkrát do dňa treba premiešať**. Primitívnejšia varianta činenia kôrou je vykopanie jamy, na dno ktorej sa dá vrstva kôry a postupne sa ukladajú kože, prekladané vrstvami ďalšej kôry. Nakoniec sa to celé zalialo vodou a nechalo činiť.

